

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 782/24
9.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Предрага Васића, председника већа, Валентине Тодоровић Воркапић и Мирославе Вучетић, чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., чији је пуномоћник Дејан Антељ, адвокат из Аранђеловца, Краља Петра I бр.34/5, против туженог “Електропривреда Србије” а.д. са седиштем у Београду, Балканска бр.13, ради утврђења ништавости, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023.године, у седници већа одржаној 9.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, у ставу првом изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца АА из ... и **УТВРЂУЈЕ** да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.17699/3 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.092, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца АА из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, у ставу другом изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ББ из ... и **УТВРЂУЈЕ** да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.22027/2 од 5.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.973, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ББ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, у ставу трећем изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ВВ из ... и **УТВРЂУЈЕ** да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.4366/50/3 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.141 закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ВВ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, у ставу четвртном изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ГГ из ... и **УТВРЂУЈЕ** да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.9961/1 од 5.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.553 закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ГГ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, у ставу петом изреке, па се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца ДД из ... и **УТВРЂУЈЕ** да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.2681/2/2 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.314 закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ДД из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године и **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцима исплати трошкове парничног поступка у износу од 461.250,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима исплати трошкове другостепеног поступка у износу од 297.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3521/23 од 6.12.2023. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.17699/3 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.092, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног

претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца АА из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ из ..., којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.22027/2 од 5.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 1.973, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ББ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ВВ из ..., којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.4366/50/3 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.141, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ВВ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ГГ из ..., којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.9961/1 од 5.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.553, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ГГ из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ДД из ..., којим је тражио да се утврди да је ништава одредба члана 4 Анекса уговора о раду бр.2681/2/2 од 4.2.2015. године у делу у којем је наведено да се основна зарада запосленог одређује на основу коефицијента посла од 2.314, закљученог између Привредног друштва за производњу, прераду и транспорт угља “Рударски басен Колубара” д.о.о. Лазаревац, као правног претходника туженог Акционарског друштва “Електропривреда Србије” Београд и тужиоца ДД из ..., због повреде права на једнаку зараду за исти рад и рад исте вредности и због повреде забране дискриминације, као неоснован. Ставом шестим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужиоци побијајући је из свих разлога прописаних законом.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 и 402 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужилаца основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности као ни

друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужиоци су са туженим, а након достављања обавештења уз анексе уговора о раду закључили анекс уговора о раду и то: тужилац АА Анекс 3 Уговора о раду бр.17699/3 од 24.7.2013.године заведен код туженог под бројем 17699/3 од 04.02.2015.године; тужилац ББ Анекс 2 Уговора о раду 22027 од 15.9.2006.године, заведен код туженог под бројем 22027/2 од 06.02.2015.године; тужилац ВВ Анекс 3 Уговора о раду 4366/50 од 14.5.2003.године, заведен код туженог под бројем 4366/50/3 од 04.02.2015.године; тужилац ГГ Анекс 1 Уговора о раду бр.9961 од 11.6.2010.године, заведен код туженог под бројем 9961/1 од 05.02.2015.године и тужилац ДД Анекс 2 Уговора о раду бр.2681/2 од 19.3.2004.године, заведен код туженог под бројем 2681/2/2 од 04.02.2015.године. У члану 2 став 1 наведених анекса констатовано је да странке мењају уговорене услове рада утврђене уговором о раду, а у ставу 2 да се одредбе наведених анекса примењују од 25.02.2015.године, осим одредбе из члана 4 Анекса које се примењују од 01.02.2015.године. Чланом 4 наведених анекса измењен је члан 5 основних уговора о раду тако што је одређено да се основна зарада запосленог одређује на основу: коефицијента посла – 2,092 за тужиоца АА; 1,973 за тужиоца ББ; 2,141 за тужиоца ВВ; 2,553 за тужиоца ГГ и 2,314 за тужиоца ДД, вредности радног часа која се одређује у висини и на начин утврђен Колективним уговором и месечним фондом остварених часова рада. Тужени је донео Одлуку о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова РБ “Колубара” д.о.о. Лазаревац и Огранак “Колубара Метал” Вреоци бр.2-01-186 од 16.01.2015.године и Одлуку о изменама Одлуке о коефицијентима послова РБ “Колубара” д.о.о., Лазаревац бр.2-01-414 од 30.01.2015.године. Наведеним одлукама извршена је допуна систематизација послова код Привредног друштва РБ “Колубара”, тако што је у оквиру постојеће систематизације послова формиран Огранак “Колубара Метал” и дефинисана су радна места у оквиру тог Огранка, а које послове су, у складу са понуђеним анексом уговора, обављали тужиоци. Одлуком бр.2-01-414 од 30.01.2015.године, предвиђен је коефицијент посла 2,092 за радно место “КВ бравар – I групе”; 1,973 за радно место “руковалац ЕП за сечење траке газишта”; 2,141 за радно место “монтер централног грејања – I групе”; 2,553 за радно место “самостални инжењер пројекта” и 2,314 за радно место “бравар”. На напред наведени начин, тужиоцима је утврђен нови коефицијент послова, у складу са Одлуком о изменама Одлуке о коефицијентима послова од 30.01.2015.године, која је донета од стране директора ПД РБ “Колубара”.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужилаца неоснован, имајући у виду да су оспорени анекси уговора о раду закључени на основу Одлуке о изменама и допунама Одлуке о организацији и систематизацији послова од 16.1.2015.године и Одлуке о изменама Одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ “Колубара” од 30.1.2015.године, које нису оспораване у законом предвиђеном поступку пред Уставним судом, док је закључком Уставног суда бр. Iуо-43/2022 од 13.10.2023.године, одбачена иницијатива за покретање поступка за оцену уставности и законитости Одлуке о изменама одлуке о коефицијентима послова бр. 2-01-414 од 30.1.2015. године, Исправке Одлуке о изменама одлуке о кеофицијентима послова бр. 2-01-478 од 2.2.2015. године и Друге исправке Одлуке о изменама одлуке о коефицијентима послова бр. 2-01-1097 од

3.3.2015.године. Такође је нашао да је без утицаја што Одлука о коефицијентима није донета у складу с Посебним колективним уговором “Електропривреда Србије” који у члану 32 предвиђа да се промена коефицијента не може вршити без сагласности Синдиката, с обзиром да је Посебан колективни уговор ступио на снагу 7.2.2015.године, а након доношења Одлуке о коефицијентима од 30.1.2015.године, са изменама од 2.2.2015.године.

Такође, првостепени суд је имао у виду и наводе тужилаца да је спорни анекс уговора о раду дискриминативан у односу на тужиоце те је супротан с одредбом члана 104 Закона о раду. Међутим, предметни наводи су неосновани из разлога што тужиоци у току поступка нису приложили нити предложили било какве доказе којима би доказали своју тврдњу да су дискриминисани у свом праву и да не остварују за исти рад или рад исте вредности исту зараду као други радници запослени код туженог. Из изведених доказа током поступка није утврђено да други радници остварују већу зараду од тужилаца, односно да им се зарада обрачунава с већим коефицијентом од зараде тужилаца, а да се ради о истом раду или раду исте вредности, а сходно одредби члана 104 став 3 Закона о раду, који подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме односно образовање, знање и способности у ком је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност.

На основу свега наведеног првостепени суд је закључио да су побијани анекси уговора о раду закључени у законитој процедури, а сходно одредби члана 171 Закона о раду, да нема законом предвиђених разлога за ништавост одредбе члана 4 предметних анекса, као и да нема разлога предвиђених чланом 9 став 2 Закона о раду у вези са чланом 103 и 109 став 1 Закона о облигационим односима, због чега је одлучио као у ставу првом, другом, трећем, четвртном и петом изреке ожалбене пресуде.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је погрешно применио материјално право.

Према правилима из члана 104 став 1 и 2 Закона о раду (“Службени гласник РС”, бр.24/05...75/14), запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом или уговором о раду. Запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца.

Према правилима из члана 104 став 3 истог закона, под радом исте вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме односно образовања, знања и способности у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност.

У случају статусне промене односно промене послодавца у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца (члан 147 ЗОР). Послодавац следбеник према правилима из члана 150 истог закона дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца осим ако пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или код послодавца следбеника буде закључен нов колективни уговор.

Поштујући наведене норме у случају статусне промене односно промене послодавца у складу са законом послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца (члан 147 Закона о раду), послодавац следбеник према правилима из члана 150 истог закона дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца осим ако пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или код послодавца следбеника буде закључен нов колективни уговор.

Коефицијенти за иста радна места морају бити исти за исти рад и рад исте вредности без обзира у ком организационом делу истог правног субјекта се рад обавља у складу са Уставом зајемченим правом на правичну накнаду за рад какво је правно схватање заузео Уставни суд у одлуци Уо-2509 од 9.6.2010. године.

Неправилно је првостепени суд закључио да су ирелевантни наводи тужилаца да Одлука о коефицијентима није донета у складу с Посебним колективним уговором “Електропривреде Србије” који је у члану 32 предвидео да се промена коефицијента не може вршити без сагласности синдиката, са образложењем да је Посебни колективни уговор ступио на снагу 7.2.2015. године, а након доношења Одлуке о коефицијентима од 30.1.2015. године са изменама од 2.2.2015. године. Наиме, супротно закључку првостепеног суда Колективни уговор обавезује учеснике од дана потписивања, па понашање послодавца супротно одредбама потписаног колективног уговора до тренутка његовог ступања на снагу са становишта другостепеног суда представља злоупотребу његових овлашћења, да Одлуком о изменама одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ “Колубара” од 30.1.2015. године уреди права, обавезе и одговорности из радног односа и понашање супротно добрим пословним обичајима, због чега је без значаја закључак првостепеног суда да у време доношења одлуке од 30.1.2015. године није био на снази Посебан колективни уговор за Електропривреду Србије (“Службени гласник РС”, бр.15/15), јер је исти био потписан од стране Владе и учесника у колективном преговарању (туженог послодавца и синдиката). Чињеница да ПКУ ПД РБ “Колубара” који није био на снази у време доношења Одлуке о коефицијентима од 30.1.2015. године и Посебни колективни уговор за Електропривреду Србије (“Службени гласник РС”, бр.15/15), садрже идентичне одредбе којим се послодавцу забрањује да самостално утврђује коефицијенте и да је послодавац претходник искористио чињеницу да наведени посебни колективни уговор није ступио на снагу и предметном одлуком изменио коефицијенте без сагласности синдиката, указује на његово противправно понашање на штету запослених.

Ово посебно код чињенице да се Закони и други општи акти према правилима члана 196 Устава РС објављују пре ступања на снагу, а ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања и могу да ступе на снагу раније само ако за то постоје нарочито оправдани разлози утврђени приликом њиховог доношења.

Имајући у виду наведено, произилази да је одредба члана 4 побијаних анекса уговора о раду, закључена на основу Одлуке о изменама одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ “Колубара” од 30.1.2015. године која је донета супротно одредбама ПКУ ПД РБ “Колубара” и Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије (“Службени гласник РС”, бр.15/15) ништава.

Имајући у виду успех странака у спору, односно да су тужиоци успели у целости у поступку, то је дугостепени суд применом правила из одредбе члана 153 и 154 ЗПП, преиначио одлуку о трошковима парничног поступка и обавезао туженог да плати тужиоцима следеће трошкове, увећане на име заступања пет тужилаца и то: на име састава тужбе у износу од 24.750,00 динара, који износ увећан за састав пет тужби износи 123.750,00 динара, састав једног образложеног поднеска у износу од 24.750,00 динара, са увећањем за заступање више тужилаца у износу од 74.250,00 динара и за приступ на четири одржана рочишта у износу од 29.250,00 динара, (укупно 117.000,00 динара) са увећањем за заступање више тужилаца у износу од 263.250,00 динара, што све укупно износи 461.250,00 динара, а према Тарифи о наградама и накнади за рад трошкова адвоката важећој у време пресуђења.

Имајући у виду да су тужиоци успели у поступку по жалби овај суд је тужиоцима сходно члану 165 став 1 ЗПП на име трошкова другостепеног поступка досудио трошкове за састав две жалбе, у износу од по 49.500,00 динара, који износ увећан на име заступања пет тужилаца износи 297.000,00 динара.

Са изложеног применом одредбе члана 394 став 4 и члана 165 став 2 у вези са чланом 401 тачка 3 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20), одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Предраг Васић, с.р**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**